

Vigyázzon mindenki, hogyan épít

„A mi Urunk Jézus Krisztus nevére kérek titeket, testvéreim, hogy mindnyájan egyféleképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem gondolkodásokban és meggyőződéseitekben jussatok egyetértésre! Mert azt a hírt kaptam rólatok, testvéreim, Khloé embezeitől, hogy viszálykodások vannak közöttetek. Úgy értem ezt, hogy mindenki így beszél köztetek: Én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfásé, én pedig Krisztusé.” (1Kor 1,10–12)

„Én ültettem, Apollós öntözött, de Isten adta a növekedést. Aki ültet és aki öntöz: egyek, és mindegyik a maga jutalmát kapja majd fáradozásához méltóan. Mert mi Isten szolgálatában állunk, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok. Az Istentől nekem adott kegyelem szerint, mint bölcs építőmester, alapot vetettem, de más épít rá. Vigyázzon azonban mindenki, hogyan épít rá.” (1Kor 3,6–10)

Ünneplő gyülekezet, kedves Testvéreim!

Az autentikus páli levelek sorába szokás sorolni a korinthusiaknak írt leveleket. A bibliatudomány többnyire egyetért abban, hogy az apostol időszámításunk szerint 56–58 körül Efézusból írta leveleit. Ebben az időben Korinthus a legjelentősebb görög városok egyike volt, mint ilyen, páratlanul fontos kulturális központ. A vegyes lakosságú kereskedővárosban Pál talán 18 hónapot töltött, együtt élt a korinthusiakkal, együtt dolgozott velük, és szervezte őket gyülekezetté, aztán elment a városból és aggasztó híreket kapott. Kloé arról tájékoztatta, hogy széthúzás pártoskodás van a gyülekezetben.

Ez bizony régi történet, minden közösségben vannak konfliktusok, nincs olyan család, nincs olyan gyülekezet, ahol ne lennének súrlódások, összekocca-

¹ Elhangzott 2014. december 6-án a Székelyudvarhelyen tartott Zsinaton.

nások. Ha hirtelen csak saját családukra, rokonainkra gondolunk, eszünkbe jut jó néhány megoldásra váró probléma. Azt szoktuk mondani, hogy az ember nem válogatja meg, hanem ajándékba kapja rokonait. Az egyháztagság is kicsit hasonló ehhez, egyházközségünket sem választjuk, hanem az unitárius predestináció jegyében kötelességünk ahhoz az ekléziához tartozni, amely lakóhelyünkön szerveződött. Ha nagyon balszerencsések vagyunk, és településünkön nincs unitárius egyházközség, akkor eldönthetjük hová akarunk tartozni. Ilyetén nincs is különösebb gond ekléziáinkkal, s többé-kevésbé rendben anyaszentegyházunk háza tája is.

Az unitárius egyház a világban él, emberek és érdekek vezetik, ezért egyházunkban is van pártoskodás, nézeteltérés, és nincs is ebben semmi rossz, még mi is olyanok vagyunk, mint a korinthusiak: kiskorúak a Krisztusban. Nem vagyok sem próféta, sem vátesz, ezért nem tudom megmondani, mikor érjük el a nagykorúságot; azt tudom, hogy erőnk és tehetségünk szerint dolgozunk azért, hogy jobbak, kicsit tökéletesebbek legyünk, mint eddig voltunk. Zsinati prédikációm-ban megkísérlem felvázolni azt, hogy milyennek képzelem én a Krisztusban nagykorú unitárius embert.

Kezdjük a legelején: hírt kaptam rólatok, Testvéreim, hogy viszálykodások vannak közöttetek – a formális köszöntés után ezzel kezdődik Pál levele is. Bár csak megcáfoltatok, felugranátok a padokból és azt mondanátok, hamis, valótlan hírek jutottak el hozzám – gyülekezeteinkben vasárnapról vasárnapra zsúfolásig megtelt templomokban elégedettségtől ragyogó arccal prédikáló lelkészek tesznek tanúbizonyságot arról, hogy közöttünk a békesség és jóakarát szelleme. A keblitanácsi gyűlések angyali hangulata, a nemrég lezajlott köri közgyűlések és választások békessége, az egymás iránt érzett tisztelet, megbecsülés, kölcsönös segítőkészség jellemez bennünket. Közöttünk nincs irigység, harag, féltékenység, rosszindulat, pletykálgodás – mindez a kiskorúak jellemzője, mi pedig felnőttek, nagykorúak vagyunk, de felnőttünk-e ahhoz, hogy szembenézzünk önmagunkkal?!

1. Pál apostol arra *kéri* a korinthusiakat, hogy ne legyenek szakadások közöttük, hogy ugyanazzal az érzéssel és meggyőződéssel igazodjanak egymáshoz. Az apostol kér; milyen jó lenne újra megtanulni kérni testvéreim, utasítani, előírni, kötelezővé tenni már tökéletesen megtanultunk, ideje újra megtanulni kérni. Arra kérlek én is, Testvéreim, hogy tegyünk félre minden versengést, ellenségeskedést és pártoskodást, hivatásunk teljesítése érdekében próbáljunk meg nagykorúvá lenni. A Főtanácson és Zsinaton forgolódva úgy éreztem magam, mint Pál érezhette Efézusban a korinthusiakról kapott hírek hallatán, hiszen magam is hallottam az elmúlt napokban, hogy „én a Pálé vagyok, én Apollósé, én

Kéfásé, én pedig Krisztusé?” és mindenki választotta mellett érvelt, dicsérte Pált és magasztalta Apollóst, de hallottam a Kéfás nevét és kvalitásait is emlegetni. Olyan hírek is eljutottak hozzám a zsinat előtt, hogy a körüli közgyűléseken nem történt minden a legjobb rend szerint, hogy a Pálra, Apollósra, Kéfásra leadott szavazatok megzavarták és megosztották közösségeinket.

Testvéreim, a korinthusiak is megosztottak voltak, viszálykodtak, az apostol nagy bánatára. Hiába fáradozott majdnem két évig körükben, nem sikerült egyesíteni a gyülekezetet, pedig Pál tanítása világos volt, fellépése első pillanatól kezdve az evangéliumot prédikálta, és bizonysgot tett arról, hogy a keresztre feszített Jézus a Messiás. De a korinthusi zsidóknak megütöközés, a görögöknek pedig bolondság volt az efféle prédikáció. Már az első Jézus-közösségek sem alkottak egyetlen jól körülhatárolható egyházat, és Korinthusban Pál, Apollós vagy éppen Kéfás tanítását részesítették előnyben a hívek. Pál zseniális szervező volt, úgy tudta újrafogalmazni célját és üzenetét, hogy a különféle frakciók nem hulltak szét elemeikre. *Kérni és újrafogalmazni.* Az apostol nyomán először kérételek, ne legyen széthúzás és viszálykodás köztetek, most pedig megfogalmazom, hogy miért.

2. Pál önérzetesen kijelenti, hogy Korinthusban ő volt az, aki ültetett, azaz aki elsőként hirdette az evangéliumot. Apollós csak utána érkezett, őrá az öntözés feladata hárult.

Testvéreim, furcsa fülünknek ez a bizonysgtétel, mi nem ehhez vagyunk szokva, különösen az ifjabb nemzedék. Szeretjük elhitetni magunkkal – és talán nem is egészen alaptalanul –, hogy az a munka, amit mi végzünk, fontos, és hogy jobban végezzük azt, mint közvetlen elődeink, akik dolgoztak, ahogy lehetett, de belefáradtak a szolgálatba. A rommá tett paplak alattunk virágozott fel, mi szerveztük újjá az eklézsiát, támasztottuk fel a nőegyletet, az ifúságot, mi tettük rendbe és transzparenssé a szétzilált pénzügyeket, és még ki tudja mi mindet. Eldicsekedjük, milyen nagyszerű emberek vagyunk, hogy mennyit építettünk, hogy hány könyvet és tanulmányt írtunk, hogy milyen sikeres előadásokat tartottunk, közben néhány jól irányzott oldalvágással lusta, tehetségtelen, csaló, hazug kollégánkra, elődünkre, szomszédünkra is utalunk. Bizony kiskorúak vagyunk, Mécs Lászlót parafrázálva „emberek, aranymosók vagyunk az egyház folyójában”. Tehetségünk és képességeink szerint merítünk mi is embertyit az Istenből!

Pál apostol egyetlen rossz szót sem szólt Apollósról. Nem vádolta meg a társát semmivel, nem gyanúsította lélekhalázzással vagy népszerűség hajhászással, nem ítélte el, és nem mondta, hogy Apollós a szavak embere, hogy tudományát Alexandriában szedte össze, hogy szándékai a korinthusi gyülekezetet illetően

tisztességtelenek. Pál ültetett, Apollós öntözött, de a növekedést az Isten adta! Erről szoktunk megfélemlkezni nagyon gyakran testvéreim, a társadalomban és az egyházban is, mert kiskorúak és hiúk vagyunk, ahogy találóan írta Mécis László *Alázat* című versében: „Aranymosónak álltam életem folyójába: // mégis hiú vagyok, mint a többiek, // szeretem, ha szemet húnynak hibáimra, // örülök a tömjénezésnek.”

3. A harmadik dolog, amit az apostol tesz, az az egyenlenségek elsimítása: „Aki ültet és aki öntöz: egyforma, és mindegyik a maga jutalmát fogja megkapni fáradozásához méltóan.” Alapvető Pál megállapítása: nem csak az ÉN munkám a fontos, hanem a MI közös erőfeszítésünk. Gyakran szoktuk szeretettel azt mondani: a papom, az esperesem, a püspököm, az egyházközségem, keblitanácsosom, kántorom, diákjaim, tanárait – mintha mindannyian tulajdonunkban lennének. Balgán azzal dicsekszünk, ami nem a miénk, megfélemlkezve az apostol tanításáról: „senki se fuvalkodjék fel egyik tanítóval dicsekedve a másik ellen. Mert ki tesz téged különbbé? Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor 4,6b–7). Nem az ÉN munkám a leglényesebb, nem csak ÉN fáradoztam Isten szántóföldjén, hanem rajtam kívül nagyon sokan, és mindenki megkapja jutalmát fáradozásához méltón. Ma a Zsinat keretében lelkészszentelésre kerül sor. Eszetekbe szeretném juttatni, Testvéreim, hogy nem is olyan régen a lelkési eskü szövegében benne volt a következő mondat: „minden erőmből arra törekszem, hogy tisztemet lelkiismerettel, igaz tiszta szeretettel végezvén be, egykor méltónak ítéltsem meghallani Jézus ama szózatát: Jól vagyon jó és hű szolgálóm, a kevesen hű voltál, többre bízlak ezután.” 1976-ig még hittünk a mennyei jutalomban, azóta közösségeinkben is felütötte fejét a korinthus-szindróma: az ecclesiát, a gyülekezetet összemostuk a démoszal, a népközösséggel, a vallást elegyítettük a politikával, a szent tudományt, a teológiát az ideológiával. Demokratizálódtunk. Pál azonban valamiféle más demokráciáról beszél, és két metaforát használ ennek bemutatására: az egyik a szántóföld, a másik az épület. Isten mindenkori munkatársai az evangélium elültetésében, öntözésben és az anyaszentegyház építésben foglalatoskodnak.

4. Remélem, érzitek a súlyát annak testvéreim, mit jelent Isten munkatársának lenni. Ez a viszony csak ránk, emberekre érvényes. Köztünk lehet versengés és rivalizálás, mert tetőtől talpig emberek vagyunk, és magunkat is szeretni kell, de mi nem csak emberek mögé, hanem Isten mögé sorakozunk fel, ezért a pártoskodás, az ellenségeskedés és haragvás ideje lejárt, dolgozni kell, ki-ki ott, ahol ezt elvállalta. Isten munkatársai, titkainak sáfárai nagykorúak Krisztusban – nem azt nézik, ami elválaszt, hanem ami összeköt. Mindannyiunk munkájára egyformán szükség van, ültetni és öntözni kell, a növekedést pedig rá kell bízni

az Úristenre, neki gondja lesz szántóföldjeire. Ne azzal törődjünk, hogy mit mondanak, és hogyan ítélkeznek felettünk az emberek, Isten nagykorú munkatársai ismerik önmagukat és képességeiket, ha valamit elvállaltak azt nagykorúságuk és hitük aranyfedezete mellett vállalták. Földi egyházunk alapjait nem mi vetettük meg, hanem azok, akik előttünk jártak. Mint inasok és építőmesterek csak folytatói vagyunk, de nem befejezői a munkának. Más alapot a meglévőkön kívül nem vethetünk, de hogy mit építünk erre az alapra, az már tőlünk függ, és rajtunk kérjük számon munkánk eredményét.

5. Kedves Testvéreim, úrvacsoravételre készülünk, adventben a várakozás mindannyiunkat reménykedéssel tölt el. Hamarosan felszentelik a szolgálatra készülő ifjú lelkészeinket, sokunknak könnyes lesz a szemünk. Ne szégyelljük, hagyjuk, hogy „Könnyeink varázslatos vegyi vize végigcsurogjon lelkünkön, mert csak így lesz láthatóvá az a titkos írás, melyet »Valaki valamikor titok-tintával írt a lelkünkre.«” Ültetők, öntözők, építők, aranymosók vagyunk valamenynyien egyházunkban, munkánkat nem emberek, hanem az Örökkévaló ítéli meg. Nem az számít, aki ültet, és nem az, aki öntöz, hanem egyedül az, aki a növekedést adta. Minden áldás adója, a növekedést adó Isten tegye eredményessé a mi aranymosó munkánkat, hogy sokszor – bár sárban, iszapban állva – megtaláljuk az egyházunkba és közösségünkbe beépítendő aranyat.

Ámen.